

Universitätsbibliothek Paderborn

**D]rectoriu[m] co[n]=||cubinarioru[m] saluberrimu[m] quo
|| queda[m] stupe[n]da et quasi i[n]audita || pericula
q[ua...] apertissime resoluu[n]tur nedu[m] clericis aut
etia[m] laicis hoc || crimine ...**

Arnoldus <de Tongern>

Agrippine, 1509

VD16 A 3769

Contra Ha[n]c p[ri]ncipale[m] r[ati]onem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34663

nec qđ facit hō ex volūtate dei tāq̄ p̄ma regula obediēs ei⁹ p̄cepto
p̄tra rōnē rectā. q̄uis videat p̄tra cōmunē ordinē rōnis. vt de Abra
am ⁊ suo filio patuit. Sic ḡ Dzee nō peccauit fornicādo. nec talis
fornicatio p̄prie fornicatio dici debuit. Concludit ḡ qđ fornicatio
p̄prie s̄m se ⁊ suā sp̄m sp̄ de mortale p̄ctm̄. ⁊ inq̄tū h̄mōi scz p̄un
cta malo fini etiā a deo desup̄ vt licite fiat neq̄ fieri dispensatio. p̄tra
em̄ semetip̄m deus disp̄saret. vt vbi supra de Albertus

Secūda Rō p̄ncipal̄ qua p̄bat̄ questuz. scz qđ scubitus
seu fornicatio sit mortale. ⁊ sumitur ex p̄te dei cui
sp̄e scubinari⁹ fornicādo iniuriat̄. ⁊ eā notat Richar. vbi supra sub
his s̄b̄is. In nullo casu p̄t fieri nude vel absq̄ corruptōe debiti or
dinis ad deū ip̄a fornicatio. nā talis fieri scubit⁹ sp̄ e cū nō sua q̄tū
ad talē vsū. ⁊ ideo sp̄ corruptit debiti ordinē ad dñm rei. Et quia
mulier nō est sui p̄p̄i. s̄z dei. ideo vir se carnalr̄ copulās cū muliere nō
sua q̄tū ad talē vsū debiti ordinē ad deū corruptit. De⁹ aut̄ nō p̄t
facere qđ act⁹ corrupēs debiti ordinē ad ip̄m sine mortali p̄ctō fieri
possz. hec ille. Itā rōnē etiā clare ponit Aug⁹. de anchona vbi su
pra. sub his s̄b̄is dicēs s̄m Augu. in libro de decem chordis. Sim
plex fornicatio est p̄tra legē nature. qđ p̄tra illud p̄ceptū legis natu
re. Qđ tibi nō vis fieri alteri ne facias. qđ qđc p̄ceptū ibidē ait Au
gustin⁹ extēdit se ad dilectōem dei ⁊ dilectōem p̄mi Cū em̄ hō nō
d̄z facere p̄mo qđ sibi nollet fieri. multo magis nō d̄z facere deo
qđ sibi nollet fieri. aliter ait Aug⁹. charior est homini p̄mus qđ
de⁹. S̄z ideo adulteriū est mortale. qđ facit p̄mo qđ sibi fieri nol
let. nollet em̄ suā vxorē ab alio corrupi. Ergo eodē mō fornicatio
simplex est mortale p̄ctm̄. qđ facit hō deo qđ nollet sibi fieri. nā cor
rupit ⁊ deturpat domū ⁊ tēplū dei. ⁊ tñ domū ⁊ tēpluz suū nollet ab
alio corrupi aut deturpari. hec ibi.

Contra Hāc p̄ncipalē rōnem. si dicas arguēdo vt qđdam
Ego sum liber ⁊ scubina mea etiā. ⁊ sibi placz cō
cubit⁹ noster ⁊ mihi. ḡ cū nemini videoz facere iniuriā nō pecco
Rūdet vt patuit. ⁊ etiā doctor sc̄us Vincentius de in sermone sc̄e
Agnētis ⁊ alibi. qđ talis adhuc dño suo. deo scz iuriā facit. Sicut
a fili p̄z a rege qđ plures h̄z filias. si miles aliq̄s regis peccaret cū aliq̄
illarū. q̄uis filie tali placeat sicut ⁊ militi. nihilominus talis miles
dño suo facit adhuc. p̄ditōez ⁊ iniuriā. secus si daret sibi filiā in vro
rem rē. Idē argumētū quodā mō arguit ⁊ soluit Bonauentura
in q̄rto. dist. xxxij. dicēs. Qñ arguit. mulier nō est coniugata ⁊ libera
h̄z potestātē sui corp̄is. sed qđ h̄z rē p̄t illā dare cui vult. ḡ qđ acq̄rit li
B ij.

Foliū

este accipit et nulli facit iniuriā Rūdet q̄ facit sibi iniuriā talis p̄
eo q̄ se reordinādo in corp⁹ suū peccat. Nā et vir facit sibi iniuriā.
Quis ip̄a velit. q̄ vt frenetica vult malū suū. vt si vellet q̄ se occide-
ret vel ea abuteret extra naturā. q̄s auferet hoc dicere nō eē malum
hec ille. ¶ Ad idē rūdet b. Tho. ibidē. q̄ interest qualr q̄s re sua vta-
tur. scz si nihil inēdūentēs sequat. talis alit facit etiā iniuriā pli p̄
creande. ad cui⁹ bonū nō sufficiēter (vt supra patuit) talis p̄iunctio
ocubit⁹ ordinat. ¶ Sed qd si iam stupēdo mireris vñ venit q̄ na-
tura inclināt ad hūc ocubitū fornicariū si est extra naturā et rōnem

Rūdet p̄ Richar. vbi supra. q̄ qd talē ocubitū fornicariū est in-
clinatio p̄pter corruptōez nature. p̄pter em̄ p̄niciosas naturas. ho-
mines hnt inclinātes innaturales fm̄ phm. vi. ethi. ca. vii. Un̄ si
natura humana in sua integritate remāssz nūq̄ ad ocubitū cōcu-
binariū seu fornicariū inclinasset. hec ille

¶ Secūdo lege humana p̄bat questū. q̄ fornicatio seu ocubit⁹ sit
mortale. Primo p̄ cle. ad nostrū. de hereti. vbi p̄ septimo articulo
dānat q̄ dicēs ocubitū seu fornicatōem simplicē nō esse mortale pec-
catū. est hereticus Et ad hoc videat ibi Joan. an. Un̄ietā b. Tho.
de q̄libeto. iij. q. v. ar. ij. q̄ hereticus iudicaretur quicūq̄ diceret q̄
fornicatio simplex nō sit mortale peccatū. est em̄ extra p̄ceptū. Nō me-
chaberis. vt sancti exponūt. hec ille. Etiā p̄. xxxij. q. iij. c. De hereti-
ces vbi habet q̄ noie mechie in hoc p̄cepto nō mechaberis. om̄is il-
licitus ocubitus atq̄ illoz mēbroz nō legitim⁹ vsus intelligi debet
Et. xxij. q. p̄. p̄dicandū. d̄. q̄ p̄ fornicatōe sicut p̄ periurio et homici-
dio est imponenda septēnis penitētia. qd nō fieret nisi mortale esset
Et p̄ idem. xxv. distin. c. vnū. §. alias. vbi ex intentione Augustini
enumerat p̄mo mortalia. postea venialia. primo homicidiū forni-
cationē adulteriū etc. Et subdit si q̄s de his nō penituerit nō erit sal-
uus quasi p̄r ignem. sed ip̄m eterna flamma cruciabit.

¶ Tertio lege diuina probat p̄mo ex veteri testamēto. Et hoc p̄r
p̄cepta dei. vt patz Exod. xx. et Deutero. v. vbi inter p̄cepta diui-
na vnū cōtinetur. scz non mechaberis. qd p̄ceptum decretū p̄tractās
sumptū ex verbis Isidori d̄. Nō mechaberis. id est nec quisq̄ p̄r-
ter matrimonij federa alijs feminis admisceat ad libidinē explen-
dam. vt p̄. xxxij. q. v. Nō mechaberis. Et brūs Aug⁹. hoc verbum
p̄tractans d̄. sic. Si furti noie bene intelligitur. om̄is illicita vsur-
patio rei aliene. Nō em̄ rapinā admittit q̄ furtum phibuit. sz vtiq̄
apte totū intelligi voluit. Quicq̄d illicite rerū p̄mi auferitur. p̄fes-
cto noie mechie om̄is illicitus ocubit⁹ atq̄ illoz mēbroz nō le-
gitimus vsus phibitus d̄ intelligi. hec ille. Etiam dicit Deutero.

xxij. Nō erit meretrix de filiabus israel. neq; fornicator de filiis israel. Sup quo verbo dicitur Augustinus in libro q̄stionū supra p̄ta/teucū. Ecce ibi manifeste p̄hibuit fornicari et viros et feminas. etiam cum nō alienis iugibus peccatum esse demonstrans misceri nō cōiugibus suis quando et meretrices esse et ad meretrices accedere prohibet. quarum publice venalis est turpitudine. Nec ille. Unde Ec/clesiastici decimonono dicitur. Pueredo et vermes hereditabunt fornicatorem. et tolletur de numero anima illius. ¶ Nec valet si dic/ cas. Strarium habetur in veteri testamento de Abraam q̄ cognouit ancillam. et tamē non sibi imputatur in peccatū. Responder Au/ gustinus de Ancho. vbi supra q̄ Abraam nō fuit fornicatus cū ancil/ la sua. q̄ vt scribitur Gene. xvi. ancilla fuit sibi vxor et p̄ vxore assi/ gnata. nō est dicere q̄ Abraam habuisse duas vxores si ancilla nō fu/ isset sibi matrimonialit̄ copulata. Nec iterum valet qd̄ in veteri testamento Genes̄ p̄mo ponitur vlt̄er. Crescite et multiplicamini. Hoc em̄ dictū est post formatōem Eue et institutōnem matrimonij. Et si ante dictū ē. fuit hoc p̄pter sex dier̄ p̄tinuatōem. nō p̄pter p̄cep/ ti executōem. Decibi. ¶ Sc̄do auctoritate noui testamenti. p̄ba/ tur. vt p̄ter p̄. ad Cor. vi. vbi ap̄lus d̄t. Nolite errare. neq; fornicato/ res. neq; idolis seruientes. neq; adulteri regnū dei possidebūt. Idem ad Gala. v. et etiā ad Ephe. v. vbi d̄t Ap̄lus. q̄ fornicarij regnū ce/ loꝝ nō p̄sequer̄ nec regnū christi seu dei possidebūt. Et ad Roma. p̄. d̄t q̄ digni sunt morte sc̄z eterna. q̄ penenō inferunt nisi p̄ morta/ li peccatō. Igit̄ p̄cludēdo vt d̄t b̄tus Tho. sc̄da sc̄de vbi supra. Absq; om̄i dubio tenendū est q̄ fornicatio ē mortale peccatū. Nec vt d̄t Du/ randus et Petrus de pa. post eū vbi supra. vnq; aliq̄ senserūt opposi/ tum nisi hoīes corrupte vite et reprobi p̄tra fidem. Nec ille. sicut s̄c̄e d̄t de aīa Albertus in. ij. dist̄in. xix. postq̄ rōne ostendit aīam fore imor/ talem. nō est inq̄t dubitandū quin aīa sit immortalis. nec est q̄ dubi/ tat nisi diligens vitam p̄cedum. Nec ille

Dubitat Dic̄ p̄pter nōnullos p̄sertim p̄cubinar̄ios par/ uisp̄ndentes hoc peccatū fornicatōnis simplici/ et iō raro desup̄ rite p̄terunt et p̄fitent̄. An fornicatio simplex seu cō/ cubit̄ sit graui⁹ mortale peccatū q̄ mortale q̄d̄cūq; p̄tra hoīs exteri/ ra bona. vt puta q̄ furtū. detractione. rapina et c. R̄ndet̄ simpl̄t̄ et ab/ solute loquēdo q̄ sic. Illud p̄ter p̄ter. Tho. 2^a 2^e. q. clij. ar. iij. Et rō. q̄ vt ip̄e d̄t in p̄ma sc̄de. q. lxxij. ar. iij. de p̄paratōe peccatōꝝ. q̄ p̄ncipa/ lis. et p̄ma d̄na q̄st̄ p̄sequēs sp̄c̄m attendit p̄nes obiecta peccatōꝝ ex q̄/ bus ip̄a peccatā sumūt sp̄c̄m. s̄ sic est q̄ obiectū et materia circa quā in/